

Peter de Eerste, niet de Grote

De prachtige bestseller 'Peters keizerin' van de Litouwse auteur Kristina Sabaliauskait? vormt onze opstap voor een nieuwe kijk op het tijdperk van de Russische tsaar Peter I (1672–1725). Mede dankzij zijn beroemde reizen naar Nederland, waarbij hij in Zaandam scheepsbouw leerde, heeft Peter I bij ons een positieve reputatie. Maar is die wel houdbaar? In hoeverre heeft hij bijvoorbeeld het toenmalige Rusland daadwerkelijk gemoderniseerd?

De tweedelige roman van Kristina Sabaliauskait? biedt een geweldige kans voor een terugblik naar de tijd van Peter I, mede omdat deze tsaar en keizer in 2025 driehonderd jaar geleden is gestorven.

Peter kreeg, niet alleen vanwege

zijn lengte, de bijnaam 'de Grote'. Maar kun je iemand 'groot' noemen die bijvoorbeeld zijn eigen zoon doodmartelde? En Peter I stichtte weliswaar een nieuwe hoofdstad, maar welke verdere hervormingen heeft hij verwezenlijkt?

Hoe groot bleef het verschil tussen 'Oost' en 'West' en hoe groot is het nu nog?

Sabaliauskait? toont de geschiedenis van Peters tijdperk door de ogen van zijn tweede vrouw, die later keizerin Catharina I werd (1725–1727). Dat levert een geheel nieuw perspectief op. We krijgen een kritisch beeld van de armoedige, wrange toestanden in het vroegmoderne Rusland, waarin een autocraat met geweld probeert zijn rijk te transformeren. De verrassende inzichten van deze roman worden in de hoorcolleges uitgediept.

Programma

- 1) Voorgeschiedenis van Rusland: hoe zag het land er voor Peters regeringstijd uit?
- 2) Hoe Peter aan de macht kwam, zijn eerste jaren als tsaar, zijn hervormingen.
- 3) Peters reis 'Het Grote Gezantschap' naar Nederland (1697/1698) en de verhouding van Rusland

met andere Europese staten.

4) De Grote Noordse Oorlog (1700–1721) I: eerste veldslagen en de stichting van Sint Petersburg.

5) De Grote Noordse Oorlog (1700–1721) II: keerpunt 1709 en uitbreiding van de oorlog naar West-Europa.

6) Peters nalatenschap: overlijden zonder testament en opvolging door Catharina I. Slotblik op het Rusland van nu.

Afbeelding: Peter de Grote in Zaandam. (Wikimedia Commons)

Cursusnummer	26WV-2F04
Docent	<i>Cornelius Hasselblatt</i> Cornelius Hasselblatt (1960) was van 1998 t/m 2014 hoogleraar Finoegrisc talen en culturen aan de Rijksuniversiteit Groningen. Zijn specialiteiten zijn de Oostzeefinse talen (Estisch, Fins en kleine verwante talen), Finse en Estische literatuur, receptieonderzoek, geschiedenis en cultuurgeschiedenis.
Vakgebied	Geschiedenis
Seizoen	2026 winter/voorjaar
Dag	Donderdag
Inschrijven voor	do 22 jan. 2026
Tijd	11.00-12.45
Cursusdata	05-feb., 12-feb., 19-feb., 26-feb., 05-mrt., 12-mrt., 19-mrt., 26-mrt.
Prijs	€ 175,-
Aantal colleges	6
Werkvorm	Hoorcollege met ruimte voor vragen en discussie
Cursusmateriaal	Kristina Sabaliauskait?: <i>Peters keizerin I en II</i> . Prometheus 2024. 24,99 € (zelf aanschaffen)